

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

732. An simoniacum sit resignare vel comferre beneficia sub conditione, quæ quidem de jure non inest, contineat tamen aliquid aliàs de jure debitum Resignanti vel Collatori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Prælati conferentibus; cum ad eos solum referantur. Imò, quod nec præceptum importent, sed solum admonitionem, ut ex verborum forma & contextu colligatur, dum Papa in eo versu utatur verbo *causet*, in sequenti verò dicat: *precipimus, & omnino interdiximus.*

2. Ampliatur responsio, ut si quis liberè resignet, nullam imponens necessitatem Ordinario conferendi personæ à se designatæ, etsi in animo ita constitutus sit, ut non renunciaret, si sciret, non conferendum personæ à se designatæ, adhuc non committat simoniam, ne quidem mentalem, quia nullum adhuc intervenit pactum tacitum aut expressum. Tond. *loc. cit.* n. 5. Paris. *cit.* q. 6. n. 8. citans Nav. in *Man.* c. 23. n. 107. Secus tamen foret, si id ipsum tanquam conditionem animo actu retineret, ita ut in animo actu nollet resignare, si non eveniat suum beneficium illi personæ. Azor *loc. cit.* Deducitur quoque ex responsione, non committi simoniam ab eo, qui dedit mandatum ad renunciandum coram Ordinario seu inferiore à Papa liberè & simpliciter, ad petendum tamen simul & obtinendum beneficium personæ à se designatæ. Azor *loc. cit.* Paris. n. 6. Garc. n. 162.

Quæstio 729. An simoniacum quoque sit resignare coram Ordinario sub alia conditione, v. g. sub reservatione personis vel fructuum?

Respondeo affirmativè, juxta dicta *quæst.* ante hanc 4. Ita expressè Castrop. *loc. cit.* Paris. l. 14. q. 5. n. 1. Barbof. *juris Eccles.* l. 3. c. 15. n. 49. citans Suar. l. 4. de *simon.* c. 35. n. 22. Filiuc. *To. tr.* 45. c. 8. q. 10. n. 34. Bonac. de *simon.* q. 4. §. 14. n. 2. Rationem quoque addit Barbof. quia in hoc casu temporalis conditio in spiritualibus adjicitur, per quam conventio non fit gratuita, & aliquid continet, quod pretii rationem habere videatur. Estque hoc ipsum temporale, Proceditque id ipsum, etiam si, dum pactum, ut resignans recipiat fructus beneficii, vel eorum partem ad tempus (idem est de pensione) vel quoad vitæ rit, factum fuerit sub beneplacito Apostolico, & postea facta resignatio coram Ordinario erit enim illa resignatio simoniaca. Paris. l. c. n. 3. sic resolutum dicens à Rota. Et à fortiori hæc procedunt, dum resignatio talis fit coram Papa, & si letur talis pactio facta. De cetero resignantem cum Resignatario antecedenter tractare de fructibus aut pensione sibi præstanda, non est simoniacum. Paris. *loc. cit.* n. 5. citans Redoan. de *simon.* p. 2. c. 15. n. 3. Card. Paris. *conf.* 30. n. 3. vol. 4. Caccialup. de *pens.* q. 19. n. 1. cum communi. Si quidem non nisi pactio firma prohibetur. c. *universorū.* de *rer. permut.* tractatus autem non includunt aliquam firmam conventionem; cum tractare nihil aliud sit, quam in medio ponere. Paris. *loc. cit.* n. 7. qui etiam addit n. 9. & 10. hinc tales tractatus non inducere simoniam, etiam si promissio transierit in obligationem, modò appositæ clausula: *cum consensu Papa,* vel *si Papa placuerit:* Vide de hoc plura, ubi de pensione. Vide etiam Garc. p. 1. c. 5. à n. 57.

Quæstio 730. An ergo etiam simoniacum sit resignare coram Ordinario ad effectum unionis sub conditione reservandorum sibi fructuum beneficii uniti?

Respondeo: Non tantum talem resignationem non esse simoniacam, sed etiam esse licitam, & validam. Tond. *qq. benef.* p. 3. c. 151. n. 6. & 7. ubi ait: Regula ista restringens auctoritatem Episcopalem

ad resignationes puras ac simplices non habet locum in resignationibus factis ad effectum unionis, seu ut unio de beneficio sortiarur suum effectum; cum hæc sit impropria resignatio, & ideo etiam sub conditione hujusmodi suspensiva potest fieri, uti id expressè tradit Garc. p. 11. c. 3. n. 138. ubi ait: dubium se offert, an, esto, quod non possit fieri resignatio coram Ordinario in favorem alterius, possit tamen quis consentire, ut suum beneficium conferatur certæ personæ, seu uniatur certo loco in sui præjudicium, sicut potest absolute consentire, quod provideatur, & n. 159. ad hoc dubium responderet, dum ait: videtur id fieri posse, quia consentiens, ut suum beneficium provideatur, non renunciat verè & propriè, sed tantum fictè & impropriè, quod patet; quia antequam provideatur, consentiens manet beneficiatus, & potest revocare consensum, & sic consentiens, ut hujusmodi beneficium conferatur seu uniatur certo loco, non renunciat in favorem, nec ibi intervenit pactum, conditio seu modus, sed nudus consensus, qui non inducit simoniam. Quin & plus addit Garc. dum sic continuat: & idem videtur in renunciatione in favorem sub conditione propria & suspensiva, nempe si beneficium conferatur tali; nam in effectu est quidem consensus, quod conferatur illi, non tamen hic intervenit pactum seu modus; quamvis quoad hoc posterius dicat contrarium sentire Suar. de *relig.* tr. 3. l. 4. c. 35. à n. 5. Jam verò, ut ait Tond. certum est, unionem posse fieri absque consensu illius, qui beneficium unendum possidebat, quo casu unio durante ejus vita ei non præjudicasset, sed semper, quamdiu possessor vixisset, fructus beneficii unendi ad ipsum possessorem pertinuisissent; adeoque dum possessor unioni apposuit conditionem, quæ de jure ierat, ut Rebuff. in *pr. tit. de unionib.* gl. 11. n. 8. & 9. cum pluribus ibi citatis, & Rota *decis.* 133. n. 13. & 14. p. 2. *Diversar.*

Quæstio 731. An resignatio facta coram Ordinario sub conditione, qua de jure inest, sit simoniaca?

Respondeo negativè; Conditio siquidem jure annexa (idem est de annexa à fundatore, & approbata ab Ordinario) tutâ conscientia in pactum deducitur, v. g. si resignes alicui beneficium, ut is residet in Ecclesia, vel tertio per seipsum legat in hebdomada Sacrum (intellige, ubi sic habet fundatio) Azor *cit.* c. 27. q. 6. Paris. l. 14. q. 6. n. 1. ubi: quod spiritualia dari possint, aut dimitti sub conditione, quæ de jure inest juxta c. *significasti.* de *elect.* & Felin. in c. *ad audientia.* 2. de *rescrip.* vide de hoc dicta alia, ubi, coram quibus faciendæ resignatio. Unde Resignatarius promittens se soluturum pensiones, si beneficium reperitur pensione gravatum, non incurrit simoniam: etsi Paris. l. 14. q. 4. n. 11. citans pro hoc Nav. *conf.* 4. de *simon.* dicat, simoniacè resignare illum, seu resignantem, si is promittat, se soluturum pensionem, si qua gravatum reperitur beneficium.

Quæstio 732. An simoniacum sit resignare (idem est de conferre) beneficium sub conditione, qua quidem de jure non inest, seu non annectitur ipsi beneficio, continet tamen aliquid aliàs de jure debitum resignanti, vel collatori, v. g. ut Resignatarius solvat, quod aliàs debet, & in quo solvendo erat injustè morosus?

Respondet Pirrh. ad *tit. de simon.* n. 141. non esse simoniam, si collator (idem est de resignante) debitori

debitori conferat timore amittendi debitum, sive ut debitum ab eo consequi possit, si nullum pactum intercedat, per quod imponatur nova obligatio in futurum debitori; eod quod tunc collator solum petat, quod suum est, sive quod sibi ex precedente alio contractu est liquidè debitum, adeoque adhuc gratis conferat beneficium. Fore tamen simoniacum, si conferat debitori beneficium addito novo pacto securitatis in futurum, pro quibus citat Suar. l. 4. de simon. c. 37. n. 18. qui etiam ibi addat; si debitor differendo solutionem, manifestam vim & injuriam inferret, posse dari spirituale aliquid, non ut pretium, sed ut medium tollendi vexationem, modò scandalum & omnis irreverentia caveri possit. Pro quo etiam citat Laym. Tb. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. n. ult. de quo postremo plura paulò post.

Questio 733. An simoniacum sit resignare beneficium, ut resignatarius resignanti, vel alteri ferat suffragium in electione aliqua, aut presentatione, seu adeptione alicujus beneficii, vel officii?

Respondeo affirmativè. Paris. l. 14. q. 4. n. 5. & ex eo Azor cum communi. Idem est, si quis promittat, se resignaturum in favorem Titii, si operà illius, aut alterius beneficium aliud fuerit adeptus. Azor loc. cit. quia in his fit resignatio pro pretio rei spiritualis, quod prohibetur c. sicut canon satis. de simon. Paris. cit. q. 4. n. 6. nec solum resignatio est simoniaca, dum datur aliquid temporale, sed etiam dum datur aliquid spirituale. Paris. ibid. n. 1. citans Joan. Caraf. de simon. mental. n. 65.

Questio 734. An simoniacum sit resignare in favorem Titii, ut is resignantem moneat, seu certior em faciat, ubi beneficium aliquod in urbe Titii vacabit?

Respondeo affirmativè. Paris. cit. q. 4. citans Nav. in man. c. 23. n. 107. & cum illis Azor loc. cit. addit etiam Paris. n. 8. statuisse Gregor. II. in Constitut. sua 4. nihil dandum nunciacionibus vacationes beneficiorum.

Questio 735. An simoniacum sit resignare ea conditione, ut Resignatarius, vel alius resignet beneficium suum in favorem resignantis, aut alterius, puta amici, nepotis &c.

1. Respondet Azor. cit. c. 27. q. 5. indistinctè committi hoc modo simoniam; eodem modo respondet Paris. l. 14. q. 4. n. 3. citans Nav. in man. c. 23. n. 100. Innoc. Jo. And. relati à Vitalino in Clem. unica. de rer. permut. n. 43. Verùm procedendo distinctè us,

2. Respondeo secundò, Petrum resignare suum beneficium Paulo eà lege, ut vice versà Paulus resignet Petro suum beneficium, simoniacum non est, ubi talis reciproca resignatio plus non involvit quàm permutationem beneficiorum, quæ fieri potest coram Ordinario. Idipsum sentire videtur Paris. loc. cit. n. 4. dum responsonem suam, quæ dixerat, illam reciprocã resignationem, qua quis resignat alteri suum beneficium, ut is iterum suum resignet sibi, simoniacum esse, sic limitat, ut velit, non procedere, quoties id fuit in supplicatione expressum, ut communiter practicatur, intellige, etiam coram Ordinario. De cetero permutare beneficia, etiam nullà interveniente pecuniã, vel alio

temporali æquivalente, si talis permutatio fiat per pactum privatorum sine auctoritate Superioris, est simonia jure humano Ecclesiastico prohibita, seu inducta. Lott. l. 3. q. 29. n. 101. Pirrh. ad tit. de simon. n. 124. (ubi tamen addit, vel saltem illicita, quia jure Ecclesiastico, nempe c. cum olim. c. questum. de rer. permut. prohibita) Castrop. de simon. d. 3. p. 15. n. 3. citans Rebuff. in pr. tit. de permut. n. 52. Suar. l. 4. de simon. c. 31. n. 8. Valent. d. 6. c. 26. p. 3. Rodoan. de simon. p. 3. c. 3. n. 13. contra gl. & Innoc. in cit. c. questum. tenentes, præbendas ejusdem Ecclesiæ, & strationis posse privatim permutari. Sed neque coram Ordinario possunt permutari beneficia inæqualium proventuum, ita ut de ejus consensu inæqualitas illa compensetur pecuniã, aliòve temporali sine labesimonia: cum enim Ordinarius non possit fructus à titulo spirituali beneficii separare (uti id potest Papa, & hiac de ejus consensu hæc compensatio fieri potest) translato titulo, transferretur necessariò & jus ad fructus; adeoque, si pro hoc jure translato consentiret Ordinarius exigi pretium, foret in justum, & simoniacum. Castrop. loc. cit. p. 16. n. 1. citans gl. in c. cum pridem. de padis. Lessium de iust. l. 2. c. 35. n. 104. Suar. l. 4. de simon. c. 34. n. 10. Idemque erit, si compensaretur dicta inæqualitas fructuum etiam proveniens ex decimis, primitiis, oblationibus (quos fructus spirituales vocat Castrop. loc. cit. n. 2.) imposta de consensu Ordinarii pensione pinguiori beneficio; quia Ordinarius neque ex ista causa pensionem imponere potest. Castrop. loc. cit. n. 3. citans Garc. p. 1. c. 5. n. 341. & 344. Suar. ubi ante. Valent. Rodriq. & c. juxta dicta à nobis suprã de pens. contra Gonz. gl. 5. §. 5. Nav. conf. 74. & 75. de simon. n. 4. Delphin. de jurep. l. 2. q. 16. n. 161. &c.

3. Respondeo tertio: Est tamen simoniaca illa alia reciproca resignatio, dum Petrus resignat beneficium suum in favorem nepotis Pauli eà lege, ut Paulus sibi, seu Petro resignet suum. Azor. Paris. l. 14. q. 4. n. 11. citans Less. l. 2. de iust. c. 35. n. 87. Suar. ubi ante. n. 18. eod quòd, licet etiam in tali resignacione adesse videatur quædam permutatio, ea tamen mixta sit cum resignacione in favorem, quæ Ordinariis omnino prohibita est, Castrop. loc. cit. citans iidem.

4. Respondeo quarto: Idem dicendum de resignacione triangulari. v. g. dum resigno meum beneficium Petro, ut Petrus renunciet suum Paulo, & Paulus suum mihi, quia fortè meum beneficium commodius est Petro, & Petri beneficium Paulo, & Pauli beneficium mihi. Paris. l. 14. q. 7. n. 63. ubi expressè: resignatio ex causa permutationis dicitur simoniaca, si est triangularis, vel quadrangularis. Castrop. loc. cit. citans Less. ubi ante. n. 88. Suar. ubi ante. Garc. p. 1. c. 4. n. 21. qui tamen plus non dicit, quàm non valere permutationem protertio, & permutationem debere esse inter duos, non triangularem, aut quadrangularem. Ratio responsionis est, quòd ad evitandam simoniam in beneficiorum provisione omnis conventio & pactio obligans ad aliquid, quod de jure non inest, omnino cessare debet, juxta c. tuos. de simon. & c. fin. de pactis; sed in præsentem intervenit pactio de aliquo præstando, quod de jure non inest, dum primus obligat secundum, ut resignet in favorem tertii, secundus tertium, ut resignet in favorem primi. Castrop. loc. cit. Posse tamen idem intentum obtineri licitè vi duplicis permutationis, ut si ego permutem beneficium meum cum beneficio Petri, & habito be-